

REQUIEM VOOR DE HIPSTER

De laatste tijd lijkt iedereen elkaar een hipster te vinden, maar niemand geeft toe er een te zijn. Wat houdt deze stroming van hippe jongeren eigenlijk in? **En is de hipster nog wel hip?** 'Hipsters zijn meer een trend dan een subcultuur'

Of je nu toevallig een nerdril draagt, een voorliefde hebt voor jaren 60-muziek op vinyl of gewoon anders wil zijn dan de rest: de kans is groot dat je als hipster te boek staat. Wat kenmerkt nu eigenlijk een hipster? Waar koopt de hipster zijn kleren en accessoires? Gaat het om een jeugdcultuur of om een trend? Hoe kijkt de hipster zelf tegen deze zaken aan? En tenslotte: is de hipster nog wel hip?

Wat is een hipster?

De hipstertrend is volgens Amerikaanse journalisten aan het begin van deze eeuw ontstaan. Populaire cultuur werd gedomineerd door talentenjachten en realityshows, maar achter de schermen vond een stille revolutie plaats. Steeds meer jongeren begonnen zich tegen dit alles af te zetten en vonden elkaar in non-conformisme. Centraal in de retoriek van de hipster staat het begrip mainstream. Het woord omvat kortweg alles waar deze groep een hekel aan heeft. Als iets populair is geworden, dan is het niet meer interessant.

'De term hipster staat voor een kleine groep mensen

die op een bepaalde manier tot de elite behoren', vertelt Jill Mathon (27). Ze is trendwatcher en heeft als blogger eerder over de scene geschreven. Hipsters behoren tot de elite van hipheid: 'ze grijpen alles aan om zich te onderscheiden van de mainstream.' Dit kan via kleding, uiterlijke kenmerken zoals een baard, maar ook gedrag: het bezoeken van bepaalde clubs, festivals of steden. 'Het hele hipsteridee is dat zodra iets wordt overgenomen, het voor de oorspronkelijke groep niet meer interessant is', vervolgt Mathon.

'Wat de hipster kenmerkt is de hang naar nostalgie'

De bekende theorie van communicatiewetenschapper Everett Rogers is ook op de hipstertrend van toepassing. Hij liet door middel van een klokvormige curve zien hoe een product, technologie of trend verschillende fases doorloopt. Het begint bij een kleine groep *innovators*, verspreidt zich naar de *early adopters* en in

het midden van de curve waagt de massa zich aan het fenomeen: 'Als die piek over is, dan is een fenomeen eigenlijk al niet meer interessant voor de hipster.'

Van vinyl tot vintage

'Wat de hipster kenmerkt is de hang naar nostalgie', zegt Mathon. Het liefst winkelt de hipster daarom in tweedehandskledingzaken en struint hij kringloopwinkels af op zoek naar innovatieve stijlelementen. Accessoires zijn minstens zo belangrijk als kleding. Oude lp's worden uit de kast getrokken en ook analoge fotografie is weer helemaal terug.

'Sinds een jaar of drie zit de verkoop van vinyl in de lift', aldus Fred Maessen (56), eigenaar van platenzaak Waaghals in Nijmegen. 'Vinyl is altijd wel blijven verkopen vanwege de geluidskwaliteit en omdat sommige muziek nooit op cd is uitgebracht. Sinds een paar jaar zie je dat steeds meer hippe jongeren vinyl kopen', zegt Maessen. 'Wat opvalt is dat deze groep niet een specifieke muzieksmaak heeft: die varieert van The Beatles tot Slayer.' Niet veel later wordt het

voorbeeld van Maessen kracht bijgezet: een alternatief ogende jongen loopt de trap naar de toonbank af met een Beatlesplaat onder zijn arm en in zijn hand een lp van Guns 'n' Roses.

Dat ook vintagekleding populairder is geworden, merkt Iris van Hees (25), eigenaar van vintagezaak Porch People aan de Kannenmarkt. 'In een stad als Nijmegen wonen niet de *innovators*, maar wel veel *early adopters*', typeert Hees de trend in de bewoordingen van Rogers. 'In de modewereld is nu veel aandacht voor vintage, dat merk je ook in de zaken. Er zijn grofweg twee groepen jongeren die vintagekleding kopen: De ene groep koopt de kleding omdat het hip is, ze willen anders zijn dan de rest. De andere groep koopt vooral vintage vanwege het duurzaamheidsaspect.' 'Geweldig', roept Maerten Prins (52), cultuurpsycholoog aan de Radboud Universiteit, uitgelaten als hem de vraag wordt gesteld waarom hipsters teruggrijpen naar vintage, vinyl en analoge fotografie. 'Deze ontwikkeling is eigenlijk niet zo gek. Jeugdcultuur is namelijk vaak een soort tegencultuur, afzetten tegen iets. Ik

denk dat de hipster zich wil afzetten tegen de hele snelle modernisering van de samenleving.' Dit hoeft echter niet te zeggen dat het verleden waar de hipster naar terug-grijpt ook daadwerkelijk bestaan heeft: 'Al snel verlang je naar een verleden wat er eigenlijk nooit is geweest. Vooral gaat het om verlangen naar een rustigere en ambachtelijkere tijd.'

Cultuur of trend?

Een jeugdsubcultuur mag pas zo worden genoemd als iedereen in die groep zich daadwerkelijk ook zo noemt, stelt Prins. Hij heeft zich de afgelopen decennia toegelegd op jeugdcultuur: 'Eind jaren tachtig plukte ik punkers van de straat en vroeg of ze inderdaad punker waren. Jongeren vonden het toen nog heel normaal om voor hun lidmaatschap van een stroming uit te komen.' Elke tien jaar heeft Prins zijn onderzoek herhaald. Hij kwam daarbij telkens weer punkers tegen. 'In latere jaren gaven ze te kennen: Al mijn vrienden zijn punker, de muziek waar ik van hou is punk en iedereen denkt dat ik punker ben. Ik zou mezelf alleen geen punker willen noemen' Hetzelfde probleem doet zich voor bij het hipster zijn. Prins ziet deze ontwikkeling meer als een trend dan een subcultuur.

'Niemand wil in een hokje worden geduwd, dat is eigenlijk de dood geworden van de jeugdcultuur en daarbij mijn onderzoekslijn', grapt Prins. Toch bestaan er ook groepen die

juist wel voor hun hokje willen uitkomen: 'Neem bijvoorbeeld de nerds. Oorspronkelijk is nerd een scheldwoord, maar sommigen gebruiken het vol trots.'

Wel/niet hipster?

'Het is hier zo hip, ik weet niet eens waar de deur zit', roept Eloy Bloemers (19) terwijl hij zoekt naar de ingang. 'Nooduitgang' staat er op de roestige deur, daarboven een klein briefje met 'entree'. Hij trekt de deur open en loopt de voormalige Philipsfabriek binnen. Het herontwikkelingsgebied Strijp-S aan de rand van het centrum van Eindhoven is een van de hipste wijken van de stad. In de fabriekshal is een *store in store*-concept gevestigd met open winkeltjes met onder andere lp's, vintage, design en er zit zelfs een echte barbier.

De vraag of iemand een hipster is of niet ligt erg gevoelig binnen het wereldje. Toch kan Eloy Bloemers zich goed identificeren met de hipsterstroming en dat geeft hij tussen neus en lippen door wel toe: 'Je ziet zoveel mensen in bijvoorbeeld dezelfde H&M-truien lopen, daar wil ik niet bij horen. Ik wil me graag onderscheiden, in die zin ben ik wel erg met het hipsterfenomeen bezig.'

Bloemers draagt graag kleding met een fout element. Hij wijst naar een fel gekleurde wollen trui met symbooltjes die uit de kijkwijzer hadden kunnen komen. Zelf draagt hij bruine mannenlaarzen, skinny jeans met print, een pullover en heeft hij een grote ketting met kruis om zijn nek hangen. 'Merken zijn onzin. Niet alleen omdat het mainstream is overigens, ik heb niet zoveel met mensen die daarom dingen bij voorbaat afkeuren. Het is vreselijk als mensen in hokjes denken, maar ze doen het nu eenmaal en ik betrap mijzelf er ook weleens op', geeft Bloemers toe.

Tussen de met retrodesign gevulde winkeltjes, variërend van een stoere ribfluwelen bank in de designwinkel tot een oranje platenspeler in de lp-zaak, staat een afzichtelijk rode Ikea 'Klippan'-bank. Het is een gekke combinatie, maar misschien wel illustratief voor de keuzes die hipsters maken in hun stijl. 'Een eigen stijl ontwikkelen is erg leuk, het is echt het ding om je mee te onderscheiden van de rest', aldus Bloemers.

Mainstream

Waar vijf jaar geleden nog maar weinig mensen in Nijmegen weet hadden van de hipster, is dat nu wel anders: 'Het begon als een niche maar inmiddels is het zo groot geworden dat de hipster eigenlijk mainstream is.' Zo omschrijft trendwatcher Jill Mathon de ontwikkeling die

Hipster checklist

Hoe herken je een überhipster of - voor de *wannabes* - hoe word je er een? ANS zet de typische kenmerken op een rijtje.

- Fotografeert analoog
- Draagt bril zonder sterkte
- Baarddragend (indien mannelijk)
- Luistert lp's
- Vermijdt de Molenstraat
- Luistert alles behalve Top 40
- In *skinny jeans* gewrongen
- Draagt alleen vintage kleding
- Ontkent dat hij/zij hipster is

W.V.T.T.K.

Besluitvormingsprocedures, constituties en dronken vestjeslikkers: Diederik heeft eigenlijk een hekel aan bestuurs-pikken, maar in de nadagen van zijn studie besluit hij er toch zelf één te worden. Op deze plek staan de notulen van dat proces.

Miereneters lopen graag over savannes. De lynx is het liefst in een naaldbos. De bekerplant groeit enkel op de Kinabalu-berg op Sumatra. Ook de studentenbestuurder heeft zijn favoriete habitat. De CoBo.

CoBo is de afkorting voor constitutieborrel. In principe wil elk nieuw bestuur kenbaar maken dat het geïnstalleerd is. Om iedereen de gelegenheid te geven zich aan het bestuur voor te stellen is de constitutieborrel in het leven geroepen: nieuwe bestuursleden bezetten een kroeg of een andere plek met een tap, en nodigen andere besturen uit om ze te feliciteren – oftewel 'op constitutie' te gaan. Maar zoals de lynx het liefst een dichtbegroeid naaldbos heeft, groeien er ook in deze habitat allerlei bomen. Een heel struikgewas van regelgeving en etiquette is geplant om van te genieten - vooral wanneer je van het ietwat corporalere soort bent. Planten die zeggen wat voor kleren je aan mag doen en wat voor dingen je al dan niet mag roepen; alles is er.

Gelukkig kun je bij je eigen CoBo zelf uitmaken hoeveel struikgewas je links laat liggen. Toen ik onlangs mijn eigen CoBo ging organiseren had ik dan ook flink wat in de regeltjes gesnoeid: alleen de dingen die ik enigszins snapte, golden op mijn eigen CoBo. Ik bepaal mijn eigen regels wel.

Dacht ik.

Om dat te kunnen begrijpen moet je eerst wat van me weten. Ik hou er van regelmatig een meisje te zoenen. En mee naar huis te nemen. En er daarna pas spijt van te hebben. Enfin: zo'n type ben ik een beetje. Daar doe je niet zo veel aan. Het is meestal ook niet zo'n probleem. Totdat je je eigen CoBo hebt - tot er elf besturen langs komen met zo'n meisje.

Je kan maar tot een zekere hoogte bepalen hoe je eigen CoBo verloopt. Je hebt op een belangrijk deel geen invloed: welk cadeau je krijgt van de constituerende besturen.

De besturen die jou feliciteren nemen namelijk allemaal een cadeau mee. Soms is dat een rolletje pepermunt, soms een afgedankte mixer en soms een setje stiften. Behalve als er een bestuur komt waarin een meisje zit dat jou op je nummer wil zetten. Dan is het cadeau alcohol. Liefst zo puur mogelijk. Gelijk tot je te nemen.

Aan het einde van de avond was mijn zorgvuldig gekapte bos veranderd in een oerwoud dat ik nergens van kende. Verdwaald zocht ik houvast aan lianen, maar geen enkele lian zat ergens aan vast. Toen ik aan het einde van de nacht met spartelende armen naar buiten waggelde, sjokten er een aantal inheemse besturen lachend achter me aan.

de hipstertrend de afgelopen drie jaar heeft doorgemaakt. Hoe zeer de hipstercultuur is doorgedrongen tot de mainstream, valt met een aantal voorbeelden goed te typeren, meent Mathon. Het mooiste voorbeeld vindt ze de baard: 'Twee jaar geleden had iedereen nog zo'n "gadver een baard"-houding en nu is het een uitzondering als een man geen baard draagt. Zelfs corpbollen zijn met het hipstervirus besmet. 'Ik was laatst op een feestje dat stond aangegeven als een "cultureel festival". Het bleek georganiseerd te zijn door mensen van het corps', vertelt Mathon.

Eloy Bloemers ziet ook in dat de hipster tegenwoordig mainstream is geworden. 'Een paar jaar geleden waren er nog hele goede dubstepfeestjes, een beetje een hipsterding. Nu het populair is geworden, zijn die feesten totaal over.'

Toekomst

Wat is dan de volgende grote trend? Volgens trendwatcher Mathon zie je duidelijk een verdieping plaatsvinden: 'De nieuwe trend neigt meer naar de oude hippies. Waar de hipsters terug naar de nostalgische basis gingen, gaat de nieuwe trend dieper. Het draait allemaal om dichter bij jezelf staan, bewuster leven. Dat past goed in de duurzaamheidstrend die nu het land aan het veroveren is.' Prins is hier skeptischer over: 'Ik had dit zelf ook verwacht, alleen zeggen trendwatchers het nu al tien tot vijftien jaar en zie ik het nog steeds niet gebeuren.'

Het is zo dat de hipstertrend inderdaad aan zijn eigen succes ten onder is gegaan. Langzaam maar zeker is een paradox ontstaan: hipsters zijn zich allemaal hetzelfde gaan kleden en gedragen, daarom conformeren ze nu juist in non-conformisme. Waar het afzetten tegen de mainstream in het begin de belangrijkste voedingsbodem van de hipster was, blijkt het nu zijn dood te betekenen. De hipster is verdronken in de mainstream. **ANS**

SINDS 1992			
Ooglaseren in Nijmegen!			
			
Bel ons voor info: 024 3604747	Excimer Laser Centrum Nijmegen Driehuizerweg 325, 6525 PM Nijmegen info@excimerlasercentrum.nl www.excimerlasercentrum.nl		